

ਐਪੀਲੇਟ ਸਿਵਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਨੀ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ, ਮੁਦੱਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਕਲਾਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ,
ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1946 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ.390

ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ (1872 ਦਾ IX) ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ 19-ਏ-ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ-ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ-ਕੋਈ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਯੋਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ-ਭਾਰਤੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ (ਸੀਮਾ) ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX) ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 91 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ।

ਇੱਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ 60 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਇੱਕ ਐਸ ਨੇ ਐਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 1936 ਵਿੱਚ ਐਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ। ਅਕਤੂਬਰ 1944 ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਐਫ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 30 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਐਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਮਈ 1940 ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਸਥਿਤੀ ਤੱਥ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅਰਥਾਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ S ਦੁਆਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਪਲੇਂਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ S ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 19-ਏ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ (ਸੀਮਾ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 91 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ।

ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚਾਚੇ ਸਿੰਘ (1) ਸੂਰਤ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਕਨਈ ਲਾਲ ਚੁਕਰਬੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫਜ਼ਲ-ਇ-ਇਲਾਹੀ, ਐਸਕੁਆਇਰ, ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 9 ਜੁਲਾਈ 1946, ਮੁਦੱਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਪਲੇਂਟ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਿਰਫ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਈ.ਡੀ.ਦੁਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ.ਸੀ. ਨਈਅਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਕੋਲ ਦਿੱਲੀ ਕਲਾਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ 60 ਆਮ ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ, ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

23 ਨਵੰਬਰ 1936 ਨੂੰ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 20 ਨਵੰਬਰ 1936 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸੱਠ ਸ਼ੇਅਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤੇ।

30 ਅਕਤੂਬਰ 1944 ਨੂੰ, ਰਹਿਮਤ ਉੱਲਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਨੇ 1944 ਦੇ ਸਿਵਲ (ਦੀਵਾਨੀ) ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 202 ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੀਹ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਪਲੇਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਰਹਿਮਤ ਉੱਲਾ, ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਮੁਦੱਈ ਦਾ ਪਿਤਾ,ਉਹ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਹਿਮਤ ਉੱਲਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 20 ਨਵੰਬਰ 1936 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ।

ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ, ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀ, ਕਿ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ:-

1. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ (ਸੂਟ) ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ
2. ਕੀ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਧੀਨ ਸੀ ?
3. ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ;ਅਜਿਹਾ ਹੈ,ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ?
4. ਰਾਹਤ.

22 ਨਵੰਬਰ 1945 ਨੂੰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੰਬਰ 5 ਜੋੜਿਆ ਰੀਡਿੰਗ:-

5. ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

1944 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 202 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦੱਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਨੰ.2 ਪਾਇਆ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ (ਸੀਮਾ) ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਕਾਰਨ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਅਰਥ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5 ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦੱਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਡਿਕਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ 30 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ.2 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ.2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਸ ਪਾਰਟੀ ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9 ਜੁਲਾਈ 1946 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ

ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਿਓਡੀਕੇਚਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਪੰਜਾਬ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। .

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕੋਂਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ 19-ਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ 19-ਏ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਖੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਇਸ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅ ਤੇ 19-ਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਖੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜਿਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਖੋਖਾਧੜੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸੱਚ ਹੁੰਦੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਸੀ.ਨਈਅਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੈਰ-ਸਥਿਤੀ ਤੱਥ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਯਾਨੀ ਕਿ ਡੀਡ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਈਅਰ ਨੇ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੈਚੂ ਸਿੰਘ (1), ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਕਨਈ ਲਾਲ ਚੁਕਰਬੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸੂਰਤ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਕਨਈ ਲਾਲ ਚੁਕਰਬੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਰੰਗਨਮੇਨੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਤੋਹਫੇ (ਗਿਫਟ) ਦੇ ਇੱਕ ਡੀਡ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਟਾਂਦਰਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ

ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰੱਦ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 144 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੈਚੂ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ, ਮੈਰੀਡੀਥ, ਜੇ. (ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. ਕਨਕਰਿੰਗ) ਨੇ ਕਿਹਾ:-

ਜੇ ਤਿਤਾਈ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਚਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ (ਗਿਫਟ) ਦੀ ਡੀਡ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿਤਾਈ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਕਿਸ ਵੱਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਲ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਅਰਥ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੀ ਸੂਰਤ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਕਨਈ ਲਾਲ ਚੁਕਰਬੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਹੁਣ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਡੀਡ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਡੀਡ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਉਸਦੀ ਡੀਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਉਸ ਪਾਤਰ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਗੈਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦੱਈ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਪਲੇਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ-

ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਘਾਤਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਦਿਮਾਗ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਕਤ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੇਵੱਸ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਪੱਕੀ ਪਕੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਚੱਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਾਰਮ 29 ਨਵੰਬਰ 1936 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 3392 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਕਤ ਫਾਰਮ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਮੁਦੱਈ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।"

ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ-

“ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਹੀ ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਬੁੱਧੀ ਵਿਚ 20 ਨਵੰਬਰ 1936 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਆਪਣੇ 60 ਸ਼ੇਅਰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ

ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ੇਅਰ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।"

ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਰ ਹੁਸੈਨ ਮੁਦੱਈ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ 23 ਨਵੰਬਰ 1936 ਨੂੰ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 21 ਮਈ 1937 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।"

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲੇਟ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ, ਐਗਜ਼ਿਪਟ D.W.1/1 ਨੂੰ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ, ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ ਐਗਜ਼ਿਪਟ D.W.1/1 ਹੈ, ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਿਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6, ਨੇ ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈ ਲਏ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਜਿਰਾਹ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਿਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦੱਈ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੁਦੱਈ ਨੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡਾ.ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਗਿਲਾਨੀ ਖਾਨ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਥਾਨਿਕ ਮਿਡਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਾਏ ਬਹਾਦੁਰ ਡਾ: ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ, ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.4, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾ: ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਨੁਸਖੇ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਡੀਡ, ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ, ਐਗਜ਼ਿਪਟ D.W.1/1 ਹੈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗੈਰ-ਤੱਥ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗਲਤ-ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡੀਡ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਵੈਸਟਨ ਬਨਾਮ ਵੈਬ (1) ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਡਾ. ਸੈਫ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸੈਂਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਹੁਸੈਨ, ਮੁਦੱਈ ਲਈ ਗੈਰ ਤੱਥ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰਮ ਚੰਦ ਨਈਅਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਐਗਜ਼ਿਪਟ D.W.1/1 ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲੇਟ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਫਿਰ ਹੁਸੈਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 1945 ਨੂੰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉੱਚਿਤ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁਦੱਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ 19-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ (ਸੀਮਾ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91, 1944 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 202 ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ 29 ਮਈ 1940 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1944 ਨੂੰ ਸਿਵਲ (ਦੀਵਾਨੀ) ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 202 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਖੁਲਾਸੇ ਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ (ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ) ਅਤੇ ਮੁਦੱਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
(ਅਨੁਵਾਦਕ)